

Samexistensens religioner emellan

Publicerad: 13 November 2011

Det är sorgligt att tanken om samexistens står så långt bort från den verklighet delar av den muslimska världen lever i. Vi behöver inte ens gå så långt att vi diskuterar samexistens [och att vara tolerant] mellan muslimer och människor av annan tro – det räcker om vi ser till vissa muslimska grupper som inte ens vill samexistera med andra muslimer som kan tänkas följa en annan rättskola, tillhöra en annan grupp eller komma från ett visst land... eller som i vissa fall tillhör en annan arabisk stam. Dessa splittringar som ibland till och med utmynnar i våld får oss att undra vad som har fört oss bort från varandra på detta sätt.

Allt för många ser samexistens enbart som en strategi att ta till vid tider av svaghet, vilket inte är sant, för vad vi tvärtom ser om vi studerar denna värld är att samexistens blomstrar och sätter dess djupaste rötter när det finns styrka. De samhällen som har makt att förespråka samexistens och fred är samtidigt de samhällen som har makt att anstifta och framgångsrikt föra krig. I motsats till detta är de som är svaga varken förmögna att kriga eller skapa fred. Det är under tider av svaghet och instabilitet som vi finner den ädla tanken om samexistens som mest hotad.

Det visar på styrka om ett samhälle kan rymma tillräckligt med plats för olika åsikter, utan att någon gruppns särintressen leder till osämja eller uppror.

Styrka är inte enbart att kunna påtvinga en viss åsikt genom våld. Profeten Muhammad (över honom vare Guds frid och välsignelser) har sagt:

Den starke är inte den som kan brotta ned någon till marken, den starke är den som kan behärska sin ilska när han är arg. [1]Sahīh al-Bukhārī och Sahīh Muslim

När 'Umar bin al-Kattāb tågade in i Jerusalem för att ta emot nycklarna till staden bjöds han in till kyrkan för att be, men han avböjde. Han ville inte göra det även om han hade en maktfylld position och därav kunde göra vad han själv behagade. Han sade nej, även om han inte hade något emot att be i kyrkan. Han sade, och visade därigenom stor framförhållning och känslighet:

Jag är rädd för att om jag ber i [kyrkan] kommer framtida muslimer vilja be på samma plats och skapa oangelägenheter för kyrkans församling.

'Umar bad istället utanför kyrkan och lovade de kristna deras liv och trygghet.

Rickard Lejonhjärta dödade en gång 2700 muslimska krigsfångar och hängde deras kroppar runt staden Akko. Härigenom bröt han det avtal han slutit med muslimerna. Men när Salah ad-Din (Saladin) återtog Jerusalem garanterade han allas liv, judars som kristnas, även om han kunnat utkräva hämnd. Istället slöt han med Richard fördraget vid Ramla den 2:e september 1192 genom vilket staden skulle förbli muslimsk men öppen för kristna pilgrimer. Detta är ett utav den medeltida historiens främsta exempel på samexistens.

Den muslimska historien som är fylld med tider av makt och seger är samtidigt ett testamente om

samexistens i praktiken. Det är en historia fylld av fred, avtal och överenskommelser med andra. Gud säger:

Troende! Fullgör [era förpliktelser enligt] de avtal som ni har ingått! [2]Koranen sūrah al-Mā'idah: 1

Rör inte den faderlöses egendom – annat än för att föröka den – innan han nått myndig ålder. Och håll vad ni lovar; ni kommer att ställas till svars för [era] löften. [3]Koranen sūrah al-Isrā': 34

Profeten har sagt:

Den som dödar någon som har ett avtal, den mördaren kommer inte att känna doften av Paradiset, även om dess doft kan kännas från sträckan efter en fyrtio års resa.

Profeten såg en begravningsprocession passera förbi och reste sig då upp. När det sades till honom att det var en judes begravning svarade han: "Var han inte en människosjäl?" [4]Sahīh al-Bukhārī och Sahīh Muslim

Ibn Taymiyyah (1263–1328) uttryckte sig på följande sätt inför Cyperns konung:

Jag har fått kännedom om cyprioternas konungs hängivenhet, hans nåd, kärlek till kunskap och vilja att lära. Jag har sett hur Sheikh Abū al-'Abbās al-Maqdisī har visat kungen tacksamhet för hans välvilja, vänlighet, gästfrihet, samt tacksamhet mot prästerna och deras gelikar.

Vi är ett folk som älskar godhet mot alla och det är vårt hopp att Gud kommer ge er allt det goda i denna och nästkommande värld.

Ibn Taymiyyah bad honom inte enbart om att få de muslimska krigsfångarna frisläppta utan även de tatariska, judiska och kristna:

Vi önskar att de som är hos er som är judar och kristna och som står under vårt laga beskydd frisläpps. Vi kommer inte överge någon fånge som är vår medborgare, oberoende av om denne är muslim eller ej. Och vet samtidigt att alla krigsfångar vi har som är kristna känner till vår godhet och nåd mot dem, som det sista sändebudet påbjudit oss.

Ledsamt nog finns dem som förkrossats med en känsla av nederlag och som i tal om samexistens inte ser annat än ett rättfärdigande för deras nederlag. Andra ser i samexistens en idealistisk föreställning som inte tar sig praktiska uttryck. Ett sant uppskattande av samexistens kan få ett slut på denna förvirring.

Framgångsrik samexistens är beroende av rationella röster villiga att engagera sig i fruktbara dialog genom vilken de önskade resultaten med lätthet kan uppnås. I motsats till detta går det inte samexistera när irrationella och oförnuftiga röster tar över. Detta kommer från människor som inte bryr sig om något annat än att se om deras egna intressen. Sådana människor litat helt till en makt-diskurs och till tvång i deras förståelse av denna värld och sätt att fatta beslut. De ser en konflikt som en nyckel till att hantera andra genom. De kan inte se saker och ting som till fördel för våra universella värderingar, gemensamma behov och intressen som alla människor delar.

Krigshetsare tänker aldrig utom i en krigskontext och deras resonemang kommer oundvikligen till en bedrövande slutsats.

Syftet med religion är – i motsats till vad många tycks tro – inte att skapa konflikter människor emellan, utan att ge en moralisk stomme och en harmonisk ordning för interaktion varigenom ett framgångsrikt samarbete i utvecklandet av våra liv på denna jord säkras.

Gud säger om mänskligheten:

Och till [stammen] Thamud [sändes] deras broder Salih. Han sade: 'Dyrka Gud, mitt folk! Ni har ingen gud utom Honom. Han skapade er av jord och Han lärde er att bruka den och där fick ni bygga och bo. Be Honom om förlåtelse för era synder och vänd ångerfulla åter till Honom. Min Herre är nära och hör [människans] bön.' [5]Koranen sūrah Hūd: 61

När Gud skapade Adam (frid över honom) skapade Han honom för att bebo denna jord, utforska den och bruka den. Änglarna invände först mot skapelsen av människan:

Och se, din Herre sade till änglarna: 'Jag skall tillsätta en ställföreträdare på jorden.' [Änglarna] sade: 'Skall Du tillsätta någon som stör ordningen där och sprider sedefördärv och [till och med] utgjuter blod, medan det är vi som sjunger Ditt lov och prisar Ditt heliga namn?' [Gud] svarade: 'Jag vet vad ni inte vet.' [6]Koranen sūrah al-Baqarah: 30

Änglarna visste mycket väl att Gud avskyr att ordningen störs och att blod spills. Sannerligen var det inte så att Gud skapade människan och gav skrifterna till oss för att vi skulle strida mot varandra.

Den plikt som muslimer har i att sprida islams budskap kräver att människors hjärtan vinns. De måste få verklig kunskap om islam. Muslimer måste vara tålmodiga och besvara skymfer med godhet, vilket Gud vid ett flertal tillfällen kommenderat oss till i Koranen:

Den goda handlingen och den dåliga handlingen kan inte ställas sida vid sida. Jaga bort [den dåliga handlingen] med en bättre – den som var din fiende kan bli din nära vän! [7]Koranen sūrah Fussilat: 34

På detta sätt övervann profeten Muhammad hans fienders hjärtan när han besvarade deras dåliga sätt med vänlighet tills deras hjärtan mjuknade och de blev mottagliga för sanningen.

Med vänligt bemötande, omtanke och vänskap – på detta sätt kan människor sluta att hata varandra och istället komma närmare. Gud säger:

Men ingen annan än den som bär [oförrätter] med tålmod finner [styrka] att handla så; bara den lyckligast lottade finner [sådan styrka]. [8]Koranen sūrah Fussilat: 35

Samexistens räddar människoliv och öppnar dörrar för dialog. I denna atmosfär kan islams budskap frodas och presentera sig med det förnuft och den logik som Koranen bär på.

Källor:

Shaykh Salman al-Oadah (2006), Coexistence is Strength. www.islamtoday.com

Muhammed Knut Bernström (2000), Koranens budskap. Simrishamn: Proprius.

Fotnoter:[+]

Fotnoter:

↑1 Sahīh al-Bukhārī och Sahīh Muslim

↑2 Koranen sūrah al-Mā'idah: 1

↑3 Koranen sūrah al-Isrā': 34

↑4 Sahīh al-Bukhārī och Sahīh Muslim

↑5 Koranen sūrah Hūd: 61

↑6 Koranen sūrah al-Baqarah: 30

↑7 Koranen sūrah Fussilat: 34

↑8 Koranen sūrah Fussilat: 35